

CONGRÉS DEL TORN D'OFICI.
ICAB 2013.

COMUNICACIÓ PONÈNCIA:

**ASSISTÈNCIA AL DETINGUT: DRET DE DEFENSA I ARTICLE 520 LECr.
INCIDÈNCIA EN LA DESIGNACIÓ D'ADVOCAT**

GRUP D'ADVOCATS JOVES

Barcelona, 7 d'octubre de 2013.

Tot seguit s'exposen arguments i comentaris relatius a la ponència esmentada, tant d'esmena, ratificació com de complement a fi de poder elaborar unes conclusions suficients per millorar el sistema vigent de torn d'ofici i assistència jurídica gratuïta.

Donat que la ponència a què es refereix aquesta comunicació no es troba numerada per pàgines o paràgrafs, aquesta comunicació ve numerada referint-se només a aquells apunts que s'ha decidit analitzar aquí.

1. Principis generals del sistema penal garantista

- És la detenció d'un ciutadà i no la diligència de declaració d'un detingut la que imposa la necessitat constitucional de comptar amb l'assistència lletrada a la seu policial. Es tracta del *dret a l'assistència lletrada* i no merament al dret a nomenament de Lletrat el que garanteix l'article 24.2 de la Constitució Espanyola. Això implica, no el simple nomenament de Lletrat perquè estigui present a la declaració policial del detingut sense pràcticament poder intervenir fins el final de la mateixa, sinó tenir dret a disposar del temps i les facilitats necessàries per a preparar la seva defensa, per la qual cosa serà necessària aquesta assistència lletrada des del primer moment de la seva detenció.

1.1 El principi de càrrega de la prova i la presumpció d'innocència, *nulla accusatio sine probatione*. La càrrega de provar l'existència del fet punible correspon a l'acusació, a qui afirma el fet. Mentre no hi hagi prova del delictes aquest no es pot considerar existent i cap subjecte no pot ser considerat culpable. Aquest principi conté dues regles

1.1.1 de desenvolupament del judici: la prova recau en l'acusació

1.1.2 de tractament de la persona com si fos innocent. Ens qüestionem la possibilitat de privar de llibertat a la persona imputada abans que hi

hagi no tan sols un pronunciament condemnatòri, sino una apertura de judici.

2. Assistència al detingut en Comissaria- Centre de detenció

2.1 Des de la detenció serà necessària l'assistència lletrada. La Policia demanarà immediatament al Col·legi d'Advocats la designació d'un advocat d'ofici, si no l'hagués anomenat ja l'interessat.

2.2 El Lletrat (i l'intèrpret) haurà d'assistir al detingut amb la màxima celeritat possible i, en tot cas, en un termini màxim de tres hores des de la comunicació de la detenció pel Col·legi d'Advocats. Creiem que cal una major coordinació entre els centres de detenció, els col·legis d'advocats i el servei d'intèrprets.

- El lletrat pot comunicar-se amb el detingut, abans i durant la declaració policial, i en general en quantes diligències participi en aquesta seu. La comunicació abans de la declaració policial serà només una i sempre que prèviament hagi pres coneixement de l'atestat confeccionat fins al moment, així com participar en quantes diligències policials s'hagin de practicar, com ara la seva declaració o l'entrada i registre en el domicili del seu assistit.

Fixem el nombre d'entrevistes en una, donat que la possibilitat de tenir trobades il·limitades per part de l'advocat amb el detingut podria ralentitzar encara més l'estància a dependències policials, quan el que es pretén es alleugerir aquest procediment per tal que l'assistit resti les menys hores possibles a Comissaria fins que és posat a disposició del jutge.

2.3 El lletrat assistent té facultat per recollir informació sobre l'hora de la detenció, delictes que s'imputa i motius legals de la detenció (article 165 LECr) així com fer-ne les observacions que estimi convenientes.

2.4 El lletrat assistent té dret a accedir al contingut de l'atestat policial en la seva assistència en Comissaria-Centre de detenció, fins que no li sigui facilitat en dependències judicials i sempre i quan les mateixes no siguin declarades secretes mitjançant resolució judicial expressa.

2.5 L'entrevista reservada entre lletrat i detingut després de la declaració policial s'haurà de desenvolupar en les condicions necessàries perquè es garanteixi aquesta reserva.

2.6 Altres facultats dels lletrats:

- 2.6.1 Respecte de les denominades *preguntes generals de la Llei*, prèvies a la declaració en sentit estricte, és aconsellable que el Lletrat assistent valori la seva procedència quan alguna d'aquestes, en consideració a les circumstàncies del detingut, i als fets que li són imputats, puguin incidir en el dret de defensa de l'acusat.
  - 2.6.2 El Lletrat assistent es cuidi de què el detingut sigui informat del seu dret constitucional a sol·licitar *Habeas corpus* si considera que la seva detenció no està justificada legalment o que transcorre en condicions il·legals, com per sobrepassar els termes legals o esgotar-los innecessàriament.
  - 2.6.3 El lletrat designat ha d'adoptar les mesures necessàries per garantir el dret del detingut a ser reconegut per facultatiu, quan aquest així ho demandi o, quan el propi lletrat així ho consideri.
  - 2.6.4 L'assistència lletrada implica igualment el dret que es faci constar en la declaració quantes incidències s'hagin produït, ja siguin rellevants respecte del contingut de la diligència practicada així com respecte de qualsevol altra circumstància que pugui afectar als drets fonamentals del detingut, de conformitat amb el previst en l'art. 520.5 LECr.
- 2.7 L'assistència lletrada comporta el necessari control formal, respecte de la procedència de la detenció, durada en el temps i la procedència del seu manteniment per la ulterior posada a disposició judicial del detingut.
- 2.7.1 El termini de 72 hores establert amb caràcter general és un límit màxim, i supletori del temps estrictament necessari per a la realització dels esbrinaments que possibilitaran l'esclariment dels fets.
  - 2.7.2 És recomanable afavorir el control per part del Lletrat assistent de les facultats que es confereix als responsables de la instrucció policial establerta en el núm. 3 de l'article 492 de la LECr. , i en els supòsits de presumptes delictes que no portin aparellada pena privativa de llibertat, i que permet deixar sense efecte la detenció practicada si es presenten les circumstàncies previstes en l'esmentat precepte, control que, en tot cas, ell s'ha de fer extensiu a l'aplicabilitat dels supòsits continguts als articles 495 i 496 de la LECr, respecte de fets presumptivament constitutius de falta.
3. Després de la declaració a la seu policial
- El Lletrat assistent, un cop el detingut hagi prestat declaració en seu policial, podrà entrevistar-se amb aquest i continuar mantenint contacte en els termes de l'article 523 LECr.
- 3.1 S'ha de proporcionar al Lletrat assistent la informació respecte a la situació en la qual restarà el detingut i la seva posada a disposició judicial sense majors dilacions.

4. Altres qüestions pràctiques

- 4.1 El fet de declarar o no declarar no pot influir en la decisió policial sobre el manteniment de la detenció, a l'espera de posar al detingut sota disposició judicial.
- 4.2 El dret a la presumpció d'innocència suposa que la càrrega de la prova sobre la culpabilitat és de l'acusació i no del detingut de provar la seva innocència.
- 4.3 Es planteja que hi hagi una comunicació directa i fluïda entre les Comissaries i el Jutjat d'incidències de guàrdia
  - 4.3.1 En primer lloc perquè vetllin pels drets fonamentals dels detinguts, tot tenint constància del límit temporal de les detencions i de la justificació per mantenir les privacions de llibertat, a l'hora de facilitar la promoció d'un Habeas corpus de forma immediata cas que fos necessari
  - 4.3.2. Però sobretot, perquè no només estem parlant de detencions preventives gestionades pel cos policial – amb potestat, recordem, de deixar-les sense efecte si de la investigació prèvia no resulten indicis o si donada la pena del delictes que es denuncia o la falta no és preceptiva aquesta detenció –, sinó que moltes d'aquestes detencions venen ordenades per manaments judicials d'entrada a presó o de busca i captura que només un jutge pot deixar sense efecte.
  - 4.3.3. Moltes vegades els manaments judicials que es reben a dependències policials no justifiquen el motiu de les detencions, la qual cosa impossibilita l'exercici dels drets del detingut davant la falta de coneixement d'aquella decisió judicial, que pot ser deguda a coses tan absurdes com ara el impagament d'una pena de multa, és a dir, l'incompliment d'una condemna que motiva la detenció o bé la falta de localització d'un acusat o condemnat al domicili designat a efectes de notificació.
  - 4.3.4. En aquests supòsits exemplificatius, el coneixement d'aquests extrems per part de la Policia, o la fluïdesa en la comunicació amb el Jutjat d'incidències, podria fer que el simple pagament de la multa al moment de la detenció, deixés aquesta sense efecte. O bé que la simple comunicació d'un canvi de domicili per part de qui es buscat, faci desaparèixer el motiu de l'ordre de captura

És palesa la necessitat i urgència d'una nova regulació que sigui més coherent amb un model garantista.